

АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗИ

Коляда А.Л.

м.Одеса, Одеський національний економічний університет

У сучасній ринковій економіці конкурентоспроможність будь-якого підприємства залежить від здатності його керівництва вчасно адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Тому, розв'язання проблем, пов'язаних із удосконаленням методики аналітичного інструментарію стратегічного розвитку товариств, набуває особливої актуальності.

Науковий досвід із проблем розробки інструментарію економічного аналізу та галузевих особливостей діяльності підприємств, відображений у працях відомих вітчизняних та зарубіжних дослідників, серед яких слід відзначити розробки О.І. Амоші, В.Г. Андрійчука, І.О. Бланка, М.І. Зверякова, А.І. Ковальова, І.Крамара, О.О. Терещенка, М. Хаммера, М.Г. Чумаченка та ін.

З метою визначення стратегії, які можуть обирати підприємства для своєї діяльності ми рекомендуємо використовувати метод канонічних кореляцій. Адже цей інструментарій дає змогу визначати вплив чинників не на один результативний показник діяльності суб'єкта господарювання, а на декілька та ідентифікувати сильні та слабкі сигнали прояву кризового стану в діяльності підприємства. Це, у свою чергу, підвищує практичну значущість зроблених розрахунків. Саме на підставі інструментарію багатомірного статистичного аналізу можна побудувати систему моніторингу показників фінансового стану підприємств [3].

В доповіді розглядаються питання використання методу канонічних кореляцій для аналізу діяльності окремого підприємства, який дає можливість чіткіше ідентифікувати негативні прояви внутрішнього і зовнішнього середовища протягом життєвого циклу підприємства, розробити комплекс заходів для нейтралізації цих проявів на ранніх стадіях і з мінімальними витратами ресурсів і часу зберегти конкурентні позиції товариства на визначеному сегменті ринку [1, с. 78].

Моніторинг показників ринкової активності підприємств та дослідження фаз їхнього життєвого циклу проводилися на прикладі ПП «Південь-М'ясо», яке функціонує в Одеській області та займається виробництвом та оптовою торгівлею м'ясом та м'ясними продуктами.

В якості результативного показника використано фінансовий стан підприємства (Y), зміна якого залежить від погіршення або поліпшення чотирьох основних параметрів життєздатності товариства – фінансової стійкості, платоспроможності, ділової активності та рентабельності. Основні аргументи (X) впливу на критерії фінансового стану подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Основні фактори для проведення канонічного аналізу

Фаза	Назва аргументу
Стійкого розвитку	Коефіцієнт оборотності запасів (X_2), частка запасів у оборотних активах (X_3), коефіцієнт маневреності робочого капіталу (X_5), коефіцієнт ліквідності грошового потоку (X_6)
Стагнація	Темп зростання чистої виручки від реалізації продукції (X_1), співвідношення темпів зростання кредиторської заборгованості до темпів зростання запасів та дебіторської заборгованості (X_5), коефіцієнт співвідношення сукупних витрат до сукупних доходів (X_6), коефіцієнт оптимальності запасів на кінець періоду (X_7)
Спад	Коефіцієнт співвідношення темпу росту позикового капіталу до темпу зниження майна підприємства (X_3), коефіцієнт оптимальності запасів на кінець періоду (X_4)

На рис.1 наведена матриця взаємозв'язку між результативними змінними (Y) та чинниками (X).

Continue...	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8
Y1	1,403211	,391276	,345230	,188048	-,791569	,131071	,138488	-,032546
Y2	,151864	-,290700	-,072136	-,426249	,668391	,084113	-,438099	-,108179
Y3	,602574	,925138	,548303	,538036	-,458870	,593738	-,159115	,035434
Y4	-,222805	-,305675	-,527509	-,554021	,074936	-,694865	,508549	-,252884

Рис.1. Канонічна матриця зв'язку між результативними змінними (Y) та чинниками (X) у міні фазі «стійкий розвиток»

Проведені розрахунки свідчать про дуже тісний взаємозв'язок між змінними (значення коефіцієнта канонічної кореляції дорівнює 0,9928). Високу точність побудованої моделі забезпечує 85,24% дисперсії змінних обраних чинників [2, с. 240].

Результати здійснення канонічного аналізу подано на рис.2.

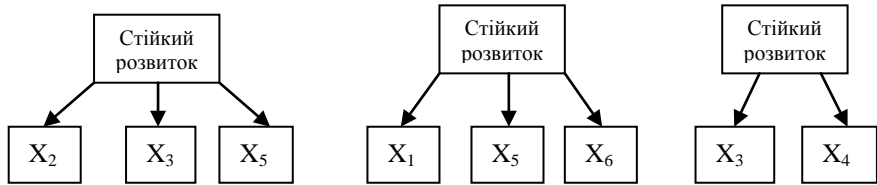

Рис.2. Визначальні чинники на різних фазах життєвого циклу підприємства

Слід зазначити, що під час перебування підприємства на міні фазі «стійкого розвитку» рекомендовано впроваджувати економічно обґрунтовані норми запасів, зменшувати періоди надання комерційного кредиту покупцям продукції, оптимізувати структуру розміщення оборотного капіталу. У випадку переходу підприємства на міні фазу «стагнації» бажано здійснити уцінку неліквідних видів запасів до рівня ціни попиту із забезпеченням їх наступної реалізації; рефінансувати дебіторську заборгованість. У випадку потрапляння підприємства на міні фазу «спаду» доцільно перепланувати заборгованість, вдатися до факторингу.

Висновки. Таким чином, обраний нами аналітичний інструментарій дозволяє ідентифікувати латентні чинники зміни основних параметрів життєздатності окремого підприємства в залежності від стадії його життєвого циклу, а також використати його до кластеру підприємств відповідної галузі, оскільки кожне із зазначених підприємств проходить аналогічні фази життєвого циклу.

Надано рекомендації щодо вибору варіантів стратегічних змін у діяльності м'ясопереробного підприємства, в залежності від міні фази життєвого циклу.

Література

1. Волчек Р.М. Канонічні кореляції як аналітичний інструмент управління фінансовим станом підприємств харчової промисловості / Р.М. Волчек // Економіка АПК. – 2012. – № 11. – С. 69-78.
2. Гострик О.М. Прогнозування фінансової стійкості підприємства з використанням трендового та кореляційно-регресійного аналізу / О.М. Гострик, Л.О. Бойко, Ю.О. Борох, В.О. Владиченко // Вісник соціально-економічних досліджень. Збірник наукових праць ОНЕУ. – 2010. – Випуск 38. – С. 238-242.
3. Крамар І. Етапи розвитку та особливості життєвого циклу малих підприємств [Електронний ресурс] / І. Крамар, Н. Мариненко // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2011. – Вип. 1 (4). – Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua>.